

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης

Τμήμα Γ

Ταχ. Διεύθυνση: Λ. Αλεξάνδρας 11,
114 73, Αθήνα

Πληροφορίες: Α. Σαργιάνου

Τηλέφωνο: 210 641 7953

e-mail: sec.dipa@prv.ypeka.gr

ΠΡΟΣ: ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Επιχειρησιακού Προγράμματος

Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου

emouflouzellis@mou.gr

ΑΠΟΦΑΣΗ

Θέμα: Περιβαλλοντική έγκριση του Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου 2021-2027.

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Την ΚΥΑ με α.π. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ.107017/2006 (Β' 1225) «Εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2001/42/ΕΚ», όπως έχει τροποποιηθεί με τις ΚΥΑ υπ' αρ. 40238/2017 (Β' 3759) και ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/38181/2695/2022 (Β' 1923).
2. Το με α.π. 2614/27.10.2022 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, με το οποίο υποβλήθηκε η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Βορείου Αιγαίου 2021-2027 (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/101817/6526/29.10.2021).
3. Το από 15.03.2022 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, στο οποίο αναφέρεται η ανάρτηση της ΣΜΠΕ σε διαδικτυακό σύνδεσμο (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/25648/1668/16.03.2022).
4. Το με α.π. 528/15.03.2022 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, στο οποίο αναφέρεται η ανάρτηση της ΣΜΠΕ προς διαβούλευση σε διαδικτυακό σύνδεσμο (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/25965/1689/16.03.2022).

5. Το με α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/29577/1961/28.03.2022 έγγραφο της ΔΙΠΑ του ΥΠΕΝ, στο οποίο αναφέρθηκε η διαδικτυακή ανάρτηση της ΣΜΠΕ (<https://tinyurl.com/bdzkw2c2>) και στο πλαίσιο του άρθρου 7 της ΚΥΑ υπ' αρ. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ.107017/2006, ζητήθηκε:
- 5.1. Από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, ως Αρχή Σχεδιασμού, να δημοσιοποιήσει στο κοινό την έναρξη της διαβούλευσης της ΣΜΠΕ και να δώσει στο ενδιαφερόμενο κοινό την ευκαιρία να διατυπώσει τις απόψεις του.
  - 5.2. Από το Περιφερειακό Συμβούλιο Βορείου Αιγαίου να διατυπώσει τη γνώμη του επί του περιεχομένου της ΣΜΠΕ και να θέσει στη διάθεση του κοινού, όποτε ζητηθεί, τις πληροφορίες και τα στοιχεία του φακέλου ΣΜΠΕ.
  - 5.3. Από τις ακόλουθες Δημόσιες Αρχές να διατυπώσουν τη γνώμη τους επί του περιεχομένου της ΣΜΠΕ:
    - 5.3.1. Διεύθυνση Χωροταξικού Σχεδιασμού, του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
    - 5.3.2. Διεύθυνση Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
    - 5.3.3. Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
    - 5.3.4. Διεύθυνση Προστασίας Δασών, του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
    - 5.3.5. Διεύθυνση Διαχείρισης Αποβλήτων, του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
    - 5.3.6. Γενική Γραμματεία Τουριστικής Πολιτικής και Ανάπτυξης του Υπουργείου Τουρισμού.
    - 5.3.7. Γενική Γραμματεία Λιμένων, Λιμενικής Πολιτικής και Ναυτιλιακών Επενδύσεων, του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής.
    - 5.3.8. Γενική Γραμματεία Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής, του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής.
    - 5.3.9. Γενική Γραμματεία Πολιτισμού, του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού.
    - 5.3.10. Γενική Γραμματεία Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.
    - 5.3.11. Γενική Γραμματεία Μεταφορών, του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.
    - 5.3.12. Γενική Γραμματεία Υποδομών, του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.
    - 5.3.13. Γενική Γραμματεία Δημόσιας Υγείας, του Υπουργείου Υγείας.
    - 5.3.14. Γενική Γραμματεία Εσωτερικών και Οργάνωσης, του Υπουργείου Εσωτερικών.

- 5.3.15. Γενική Γραμματεία Δημόσιων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ, του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.
- 5.3.16. Ειδική Υπηρεσία Στρατηγικής, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης (ΕΥΣΣΑ), του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.
- 5.3.17. Διεύθυνση Υδάτων Βορείου Αιγαίου, της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου.
6. Το με α.π. 134563/14.04.2022 έγγραφο της Υπηρεσίας Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Βορείου Αιγαίου, χωρίς αντιρρήσεις για τη ΣΜΠΕ, με την προϋπόθεση να λαμβάνονται μέτρα πρόληψης και αποκατάστασης στις περιπτώσεις έργων σε περιοχές πολιτιστικού, αρχαιολογικού ή ιστορικού ενδιαφέροντος (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/38284/2712/15.04.2022).
7. Το με α.π. 134563/04.04.22 έγγραφο της Γενικής Δ/σης Αναστήλωσης Μουσείων και Τεχνικών Έργων του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, με το οποίο διαβιβάζεται το σχετ. (5) στην Υπηρεσία Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Βορείου Αιγαίου, προκειμένου να διατυπώσει τη γνώμη της επί του περιεχομένου της ΣΜΠΕ (α.π. ΥΠΕΝ.ΔΙΠΑ/33579/2339/06.04.2022).
8. Το με α.π. ΥΠΕΝ/ΔΔΑ/32478/583/28.04.2022 έγγραφο της Διεύθυνσης Διαχείρισης Αποβλήτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, χωρίς αντιρρήσεις για τη ΣΜΠΕ και με επισημάνσεις σχετικά με το θεσμικό σχεδιασμό διαχείρισης αποβλήτων (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/41785/2942/28.04.2022).
9. Την υπ' αρ. 34/04.05.2022 (ΑΔΑ: 603Κ7ΛΩ-ΨΚΙ) Απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Βορείου Αιγαίου, με θετική γνωμοδότηση επί της ΣΜΠΕ, με επιπλέον προτεινόμενους περιβαλλοντικούς όρους (α.π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/45688/3191/09.05.2022).

α π ο φ α σ ί ζ ο υ μ ε

την περιβαλλοντική έγκριση του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου 2021-2027, βάσει της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και των αποτελεσμάτων της δημόσιας διαβούλευσης, με τους ακόλουθους όρους, περιορισμούς και κατευθύνσεις, που θα πρέπει να τηρούνται κατά την εξειδίκευση και υλοποίησή του, με μέριμνα της Αρχής Σχεδιασμού, καθώς και του συνόλου των φυσικών και νομικών προσώπων που θα συμμετάσχουν στις ως άνω ενέργειες.

A. Συνοπτική περιγραφή του προγράμματος

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου 2021-2027 (ΕΠ ΠΒΑ 2021-2027 εφεξής) διαρθρώνεται με βάση τις ακόλουθες κύριες στοχεύσεις:

1. Ενσωμάτωση της έρευνας και της καινοτομίας στη παραγωγική διαδικασία, αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών και ενθάρρυνση της σύμπραξης ερευνητικών κέντρων με επιχειρήσεις.
2. Αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής μέσω της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας των υποδομών και αποτελεσματικότερης προστασίας του πληθυσμού και των οικοσυστημάτων.
3. Επιτάχυνση της ενεργειακής μετάβασης μέσω της εξοικονόμησης ενέργειας, ιδιαίτερα στα ενεργοβόρα δημόσια κτίρια (συμπληρωματικά των οριζόντιων δράσεων εθνικού επιπέδου).
4. Προώθηση της μετάβασης σε μια κυκλική οικονομία, μέσω της ολοκληρωμένης διαχείρισης αποβλήτων. Έμφαση θα δοθεί στη στήριξη της ανακύκλωσης και στην επαναχρησιμοποίηση μέσω της ολοκλήρωσης ή/και αναβάθμισης των σχετικών υποδομών, της χρήσης έξυπνων τεχνολογιών, της διαλογή και διαχείριση στην πηγή.
5. Ορθολογική και βιώσιμη διαχείριση των υδάτινων πόρων, προκειμένου να διασφαλιστεί η καθολική πρόσβαση σε επαρκές και καλής ποιότητας νερό. Η κάλυψη των αναγκών σε υποδομές διαχείρισης λυμάτων θα επικεντρωθεί πρωτίστως σε παράκτιους τουριστικούς και ευαίσθητους οικολογικά οικισμούς δεδομένου ότι έχει δρομολογηθεί η κατασκευή των εγκαταστάσεων σε οικισμούς Γ΄ προτεραιότητας.
6. Ανάπτυξη ασφαλούς εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση σε ΔΕΔ-Μ και διευκόλυνση της διασύνδεσης των νησιών της Περιφέρειας μεταξύ τους και με την υπόλοιπη ηπειρωτική Χώρα.
7. Βελτίωση της πρόσβασης σε ποιοτικές δημόσιες υπηρεσίες υγείας, εκπαίδευσης και κοινωνικής πρόνοιας.
8. Κοινωνικοοικονομική ένταξη των μειονεκτούντων ομάδων, καταπολέμηση της φτώχειας, προώθηση της ισότητας των ευκαιριών και της ενεργού συμμετοχής και βελτίωση της απασχόλησης.
9. Ανάδειξη των πολιτιστικών και τουριστικών πόρων των νησιών με γνώμονα την αειφορία και τη διαφοροποίηση/εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος του Βορείου Αιγαίου.
10. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, της πολιτιστικής κληρονομιάς και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (βιώσιμη αστική ανάπτυξη) Ενίσχυση και προαγωγή της βιώσιμης αστικής κινητικότητας, σύμφωνα με τον χωροταξικό σχεδιασμό και τις ιδιαίτερες συνθήκες και τη κλίμακα του αστικού περιβάλλοντος στη Περιφέρεια.
11. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης (χωρική ανάπτυξη εκτός αστικών περιοχών) και ιδιαίτερα των μικρότερων νησιών της Περιφέρειας.

Β. Διαφοροποιήσεις που επιβάλλονται στο πρόγραμμα από την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης και όροι, περιορισμοί και κατευθύνσεις για την προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος που πρέπει να συνοδεύουν την έγκριση του προγράμματος

Β.Ι. Διαφοροποιήσεις που επιβάλλονται στο πρόγραμμα από την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης.

Η διάρθρωση και το περιεχόμενο του ΕΠ ΠΒΑ 2021-2027, όπως αυτό περιγράφεται στη ΣΜΠΕ δεν χρειάζεται να υποστούν διαφοροποιήσεις πριν την έγκρισή του, διότι το πρόγραμμα ενσωματώνει επαρκώς την περιβαλλοντική διάσταση.

Β.ΙΙ. Όροι, περιορισμοί και κατευθύνσεις για την προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος που πρέπει να συνοδεύουν την έγκριση του προγράμματος.

Για την πληρέστερη προστασία και την ορθολογικότερη διαχείριση του περιβάλλοντος, η έγκριση του ΕΠ ΠΒΑ 2021-2027 θα πρέπει να συνοδεύεται από τους όρους, περιορισμούς και κατευθύνσεις που ακολουθούν.

1. Η ολοκληρωμένη μέριμνα για την πρόληψη, τον περιορισμό και την αντιμετώπιση των επιπτώσεων στο περιβάλλον θα πρέπει να αποτελέσει οριζόντια απαίτηση κατά τις διαδικασίες υλοποίησης του ΕΠ ΠΒΑ 2021-2027. Για το σκοπό αυτό η Αρχή Σχεδιασμού, στο πλαίσιο του μηχανισμού διαχείρισης και υλοποίησης του προγράμματος, οφείλει να διασφαλίζει ότι οι δράσεις του προγράμματος θα χαρακτηρίζονται από επαρκή περιβαλλοντική συμβατότητα. Δομικά στοιχεία της διαδικασίας αυτής μπορούν να αποτελέσουν, ενδεικτικά και όχι αποκλειστικά, τα εξής:

1.1. Αξιολόγηση του βαθμού στον οποίο, κατά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση κάθε δράσης του ΕΠ ΠΒΑ 2021-2027, έχουν ληφθεί υπόψη:

1.1.1. Οι περιφερειακές και εθνικές δεσμεύσεις για την κλιματική αλλαγή, τόσο σε ότι αφορά στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου όσο και στην προσαρμογή στις μεταβολές που συντελέστηκαν ή επέρχονται, όπως τα παραπάνω αποτυπώνονται στα σχετικά εθνικά ή περιφερειακά σχέδια.

1.1.2. Ο ν. 4936/2022 «Εθνικός Κλιματικός Νόμος - Μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, επείγουσες διατάξεις για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης και την προστασία του περιβάλλοντος» (Α' 105) και το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (Β' 4893/2019), όπως εκάστοτε ισχύει.

1.1.3. Ο ν. 4819/2021 «Ολοκληρωμένο πλαίσιο για τη διαχείριση των αποβλήτων Ενσωμάτωση των Οδηγιών 2018/851 και 2018/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30^{ής} Μαΐου 2018 για την τροποποίηση της Οδηγίας 2008/98/ΕΚ περί αποβλήτων και της Οδηγίας 94/62/ΕΚ περί συσκευασιών και απορριμμάτων συσκευασιών, πλαίσιο

οργάνωσης του Ελληνικού Οργανισμού Ανακύκλωσης, διατάξεις για τα πλαστικά προϊόντα και την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, χωροταξικές πολεοδομικές, ενεργειακές και συναφείς επείγουσες ρυθμίσεις» (Α' 129) και το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (Β' 185/2020), όπως εκάστοτε ισχύει.

- 1.1.4. Το Εθνικό Πρόγραμμα Ελέγχου της Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης (Β' 182/2021).
  - 1.1.5. Η εθνική στρατηγική και οι ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες για τη βιοποικιλότητα.
  - 1.1.6. Το σύστημα χωρικού σχεδιασμού (ν. 4759/2020 όπως ισχύει) και τα σχέδια που έχουν εγκριθεί στο πλαίσιο εφαρμογής του.
  - 1.1.7. Οι κατευθύνσεις και απαιτήσεις των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών και των Σχεδίων Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας των Υδατικών Διαμερισμάτων των περιοχών παρέμβασης του προγράμματος.
  - 1.1.8. Οι εξελίξεις στο εθνικό και ενωσιακό επίπεδο που αφορούν στην ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική, στο θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό και στη γαλάζια ανάπτυξη.
  - 1.1.9. Οι 17 Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.
- 1.2. Απαιτήση ένταξης στο σχεδιασμό των δράσεων του ΕΠ ΠΒΑ 2021-2027, συστήματος διασφάλισης ότι ο σχεδιασμός, η υλοποίηση και η λειτουργία των έργων που θα προκύψουν ως αποτέλεσμα των δράσεων του προγράμματος, θα χαρακτηρίζονται εξαρχής από:
- 1.2.1. Ανταπόκριση στην αρχή μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης (άρθρο 9§4 του Κανονισμού 2021/1060 περί καθορισμού κοινών διατάξεων για τα Ταμεία της Πολιτικής Συνοχής 2021-2027), η οποία αναφέρεται στην αποφυγή σημαντικών επιβαρύνσεων σε έξι περιβαλλοντικούς και κλιματικούς στόχους (αντιμετώπιση κλιματικής αλλαγής, προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, αειφορική χρήση και προστασία υδάτινων και θαλάσσιων πόρων, κυκλική οικονομία, αποτροπή και έλεγχος ρύπανσης, προστασία και αποκατάσταση βιοποικιλότητας και οικοσυστημάτων), όπου αυτό απαιτείται από το ενωσιακό δίκαιο.
  - 1.2.2. Εκπλήρωση των απαιτήσεων ανθεκτικότητας των υποδομών στην κλιματική αλλαγή (climate proofing of infrastructure), όπως αυτές προκύπτουν από τα σχετικά θεσμικά, τεχνικά και καθοδηγητικά κείμενα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
  - 1.2.3. Συμμόρφωση στις περιβαλλοντικές απαιτήσεις που θα θέτει το εκάστοτε πάγιο εθνικό ρυθμιστικό πλαίσιο του περιβάλλοντος και οι περιβαλλοντικοί όροι του κάθε έργου.

- 1.2.4. Δυνατότητα και ετοιμότητα εξέλιξης προς τις απαιτήσεις που δημιουργεί η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση.
    - 1.2.5. Αποφυγή συσσωρευτικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων σε περιοχές αυξημένης πυκνότητας παρεμβάσεων.
  2. Για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και την ορθολογική διαχείριση φυσικών πόρων, στο σχεδιασμό, την υλοποίηση και τη λειτουργία των επενδύσεων που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του ΕΠ ΠΒΑ 2021-2027, θα πρέπει να ακολουθούνται οι εξής κατευθύνσεις:
    - 2.1. *Βελτιστοποίηση χωροθέτησης, λαμβάνοντας υπόψη την πολυνησιωτικότητα της Περιφέρειας:* οι υποδομές και επενδύσεις θα πρέπει να χαρακτηρίζονται από κατάλληλες χωροθετήσεις των εγκαταστάσεών τους, κατά προτεραιότητα εντός οργανωμένων υποδοχέων ή εντός εκτάσεων με αυξημένη καταλληλότητα, ελαχιστοποιώντας την κατάληψη φυσικών ή ημιφυσικών εκτάσεων. Στα κριτήρια καταλληλότητας θα πρέπει να συμπεριληφθεί με αυξημένη βαρύτητα η αξιοποίηση ή/και αποκατάσταση διαταραγμένων εκτάσεων και υποβαθμισμένων εδαφών, ενώ θα πρέπει να λαμβάνεται ειδική μέριμνα στις περιοχές εδαφών όπου παρατηρούνται φαινόμενα ερημοποίησης και διάβρωσης. Ειδική μέριμνα απαιτείται επίσης για τη διασφάλιση της αγροτικής γης υψηλής παραγωγικότητας που αξιοποιείται για την κάλυψη των διατροφικών αναγκών.
    - 2.2. *Προστασία και αποκατάσταση φυσικών ενοτήτων και τοπίων και ενίσχυση των φυσικών στοιχείων στους ιστούς των πόλεων:* Η μέριμνα για το τοπίο, καθώς και η συνέχεια και συνοχή του φυσικού και αστικού χώρου θα πρέπει να αποτελέσουν αναπόσπαστο στοιχείο κάθε μορφής χωρικού σχεδιασμού. Επιπλέον, ιδιαίτερη μέριμνα και ενθάρρυνση θα πρέπει να δοθεί στην προστασία και ανάδειξη φυσικών στοιχείων μέσα στους ιστούς των πόλεων, ιδίως στις παραλιακές ζώνες, καθώς και στη λειτουργική τους ένταξη και διασύνδεση με τις αστικές λειτουργίες.
    - 2.3. *Περιορισμός κινδύνων και οχλήσεων ως προς το φυσικό περιβάλλον:* Οι υποδομές και επενδύσεις που ενισχύονται από το πρόγραμμα θα πρέπει να ενσωματώνουν σχέδια περιορισμού και αντιμετώπισης κινδύνων ρύπανσης ή καταστροφής του φυσικού περιβάλλοντος (δασικές εκτάσεις, αγροτικά οικοσυστήματα, θαλάσσιο περιβάλλον κ.ά.).
    - 2.4. *Αποφυγή αλλοιώσεων στα ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά των υδάτων:* στο σχεδιασμό των υποδομών και επενδύσεων θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα για την αποφυγή ή ελαχιστοποίηση των μεταβολών στην ποσοτική και ποιοτική κατάσταση των υδάτων.
    - 2.5. *Προστασία θαλάσσιου περιβάλλοντος:* Η πρόληψη ή ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων στο θαλάσσιο περιβάλλον, καθώς και προστασία ευαίσθητων

θαλάσσιων ή παράκτιων σχηματισμών, θα πρέπει να αποτελεί απαίτηση για την ενίσχυση από το πρόγραμμα έργων ή επενδύσεων σε παράκτιες ή θαλάσσιες ζώνες.

- 2.6. *Ενσωμάτωση περιβαλλοντικής καινοτομίας:* Στο επίπεδο των παρεμβάσεων του προγράμματος, θα πρέπει να ενθαρρυνθεί η ενσωμάτωση τεχνολογιών και μεθόδων καινοτομίας με επωφελές πρόσημο για το περιβάλλον, ιδίως ως προς τις νέες, πράσινες μορφές ενέργειας, την ενεργειακή αποτελεσματικότητα και αυτονομία, την κυκλική χρήση υλικών, ενέργειας και νερού, καθώς και την πληρέστερη ένταξη κάθε έργου στο περιβάλλον της περιοχής υποδοχής του.
  - 2.7. *Προστασία της βιοποικιλότητας:* Η διαδικασία ένταξης στο πρόγραμμα θα πρέπει να ενσωματώνει κριτήρια προστασίας της βιοποικιλότητας και ανταπόκρισης των ενισχυόμενων επενδύσεων στους στόχους διατήρησης των προστατευόμενων ειδών και οικοτόπων, καθώς και έλεγχο συμβατότητας με τις προβλέψεις των σχεδίων διαχείρισης των επηρεαζόμενων περιοχών. Ειδική μέριμνα απαιτείται για την αποφυγή επιδράσεων, από τις παρεμβάσεις του προγράμματος, στις περιοχές που προστατεύονται ως μικροί νησιωτικοί υγρότοποι.
3. Για την προστασία του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, στο σχεδιασμό, την υλοποίηση και τη λειτουργία των υποδομών και επενδύσεων που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του προγράμματος ή θα ενισχυθούν από αυτό, θα πρέπει να ακολουθούνται οι εξής κατευθύνσεις.
    - 3.1. *Βελτίωση αστικού περιβάλλοντος:* Οι κτιριακές εγκαταστάσεις των έργων του προγράμματος θα πρέπει να ανταποκρίνονται, στο μέγιστο εφικτό βαθμό, στις αρχές της πράσινης δόμησης, της ελαχιστοποιημένης κατανάλωσης ενέργειας και της μείωσης στη συμβολή του φαινομένου της αστικής θερμικής νησίδας.
    - 3.2. *Ενίσχυση βιώσιμης κινητικότητας:* Οι επενδύσεις εντός ή στην περίμετρο αστικών περιοχών θα πρέπει να ενσωματώνουν μέτρα για την ενθάρρυνση και διευκόλυνση χρήση μέσων συλλογικής μετακίνησης, ποδηλάτου και άλλων τρόπων μετακίνησης που διακρίνονται από φιλικότητα προς το περιβάλλον, όπως η ηλεκτροκίνηση.
    - 3.3. *Ενίσχυση της ασφάλειας ως προς την αποφυγή ατυχημάτων με επίπτωση στο περιβάλλον ή/και ελαχιστοποίηση των συνεπειών τους:* Στο σχεδιασμό των υποδομών και επενδύσεων εντός ή σε γειτνίαση με αστικές περιοχές, θα πρέπει να συμπεριλαμβάνεται μέριμνα για την πρόληψη ατυχημάτων που θα μπορούσαν να προκαλέσουν περιβαλλοντική υποβάθμιση, καθώς και μέτρα για τον περιορισμό και την αποτελεσματικότερη δυνατή αντιμετώπιση των συνεπειών τους.
  4. Για την προώθηση της αειφόρου τουριστικής ανάπτυξης στις νησιωτικές περιοχές υψηλής ελκυστικότητας, στον σχεδιασμό, την υλοποίηση και τη λειτουργία των επενδύσεων που θα ενταχθούν στο πρόγραμμα, θα πρέπει να επιδιώκεται συνεχής, παράλληλη και ισορροπημένη ανάπτυξη όλων των τομέων της οικονομίας σε τοπικό και περιφερειακό

επίπεδο, διατηρώντας ταυτόχρονα την περιβαλλοντική δομή και την πολιτισμική ιδιαιτερότητα της περιοχής, ενώ σε κάθε περίπτωση, η τουριστική ανάπτυξη θα πρέπει να προσαρμόζεται στις ανάγκες προστασίας του περιβάλλοντος.

5. Η εφαρμογή των προτάσεων αντιμετώπισης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που διατυπώνονται στην ενότητα 8.2 της ΣΜΠΕ καθίσταται υποχρεωτική, εφόσον δεν έρχεται σε αντίθεση με τα παραπάνω.

Γ. Σύστημα παρακολούθησης των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του προγράμματος

1. Η παρακολούθηση των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων στο περιβάλλον από την εφαρμογή του προγράμματος, θα πρέπει να πραγματοποιείται με τη συλλογή και επεξεργασία των στοιχείων που θα καταγράφονται κατά την επιχειρησιακή παρακολούθηση υλοποίησης του προγράμματος, με ευθύνη της Αρχής Σχεδιασμού.
2. Ως εκ τούτου, στον μηχανισμό παρακολούθησης της υλοποίησης του προγράμματος θα πρέπει να ενταχθούν πρόνοιες συλλογής στοιχείων που να αφορούν:
  - 2.1. Στην εφαρμογή των όρων που τέθηκαν στην ενότητα Β.ΙΙ παραπάνω.
  - 2.2. Σε περιβαλλοντικές πρωτοβουλίες που αναπτύχθηκαν ή ενισχύθηκαν από το πρόγραμμα.
3. Η συλλογή και επεξεργασία των παραπάνω στοιχείων θα πραγματοποιείται στην αρχή κάθε έτους από την έναρξη υλοποίησης του προγράμματος και τα αποτελέσματα θα αποτυπώνονται σε έκθεση περιβαλλοντικής παρακολούθησης, η οποία θα δημοσιοποιείται με ανάρτησή της στο διαδικτυακό τόπο της Αρχής Σχεδιασμού, δίνοντας παράλληλα τη δυνατότητα στο ενδιαφερόμενο κοινό να εκφράσει τις απόψεις του για το περιεχόμενο της έκθεσης.
4. Η εφαρμογή των προτάσεων περιβαλλοντικής παρακολούθησης που διατυπώνονται στην ενότητα 8.3 της ΣΜΠΕ καθίσταται υποχρεωτική, εφόσον δεν έρχεται σε αντίθεση με τα παραπάνω.

Δ. Χρονικό διάστημα ισχύος της απόφασης

Η παρούσα απόφαση ισχύει καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης του προγράμματος.

Σε περίπτωση τροποποίησης του σχεδίου, απαιτείται η τήρηση των διαδικασιών που προβλέπονται στην ΚΥΑ με α. π. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ.107017/5.9.2006 (Β' 1225), όπως ισχύει.

Ε. Δημοσιοποίηση και άλλες διατάξεις

Η Αρχή Σχεδιασμού προβαίνει σε δημοσιοποίηση της παρούσας απόφασης για την ενημέρωση του κοινού, αναρτώντας την απόφαση στην επίσημη ιστοσελίδα της, εντός δέκα ημερών από την

παραλαβή της (παρ. 11 του άρθρου 7 σε συνδυασμό με την παρ. 9 του άρθρου 5 της ΚΥΑ 107017/2006, όπως ισχύει).

Η ΣΜΠΕ αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας απόφασης.

Στις πράξεις ή αποφάσεις έγκρισης του προγράμματος πρέπει να αναφέρεται ρητά η παρούσα απόφαση.

**Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ**

Αναρτητέα Πράξη